

Vergaderjaar 1991-1992

22 491

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (uitbreiding van de mogelijkheid van bezwaar en beroep)

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 27 februari 1992

De vaste Commissie voor financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer over haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hadden met instemming kennis genomen van dit wetsvoorstel. Zij deelden de mening van de regering dat, indien uit een verdragsbepaling voortvloeit dat iemand zelfstandig de rechtsmiddelen van bezwaar en beroep moet kunnen aanwenden, de nationale wettekst hiermee in overeenstemming moet zijn.

Vervolgens vroegen de leden van de CDA-fractie in hoeverre met de voorliggende wijziging volledig aan de doelstelling wordt voldaan, nu de minstverdiende partner niet in cassatie kan gaan, als niet eerst door deze partner ook een bezwaarschrift en vervolgens een beroepschrift is ingediend. Is het niet zo dat, als in een dergelijk geval de meestverdiende partner niet in cassatie wenst te gaan en de minstverdiende dit wel wil, hij/zij dit niet kan, omdat het niet mogelijk is tegen dezelfde aanslag opnieuw een bezwaar- of beroepschrift in te dienen, zo vroegen de leden van de CDA-fractie.

De leden van de VVD-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van dit wetsvoorstel. Zij vonden, ondanks het feit dat in de toekomst misschien weinig gebruik zal worden gemaakt van deze mogelijkheid – sedert de uitspraak van de Hoge Raad van 27 september 1989 heeft zich, voor zover de regering bekend, nog geen enkel geval voorgedaan waarin op die rechtspraak een beroep werd gedaan –, het juist dat de regering met deze wijziging is gekomen. De versterking van de positie van de belastingplichtigen mag nooit uit het oog worden verloren.

De leden van de SGP-fractie hadden met belangstelling kennisgenomen van dit wetsvoorstel. Zij konden begrip opbrengen voor het feit dat de regering uit de rechtspraak van de Hoge Raad de conclusie heeft getrokken dat een wettelijke voorziening aangewezen was.

¹ Samenstelling:

Leden: Van Houwelingen (CDA), Schutte (GPV), De Korte (VVD), Tommel (D66), Linschoten (VVD), voorzitter, Paulis (CDA), Van Rey (VVD), Vermeend (PvdA), Brouwer (Groen Links), G. H. Terpstra (CDA), Melkert (PvdA), ondervoorzitter, Smits (CDA), Reitsma (CDA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van der Vaart (PvdA), G. de Jong (CDA), Ybema (D66), A. de Jong (PvdA), Kersten (PvdA), Van Heemst (PvdA), R. van Middelkoop (PvdA).

Plv. leden: Leers (CDA), Van Dis (SGP), Van Erp (VVD), Groenman (D66), Weisglas (VVD), Gerritse (CDA), Van Hoof (VVD), Schoots (PvdA), Rosenmüller (Groen Links), Hillen (CDA), Van Traa (PvdA), Wolters (CDA), Van de Camp (CDA), Schartman (CDA), Van der Hoeven (CDA), Van Zijl (PvdA), Verspaget (PvdA), Van Iersel (CDA), Wolffensperger (D66), Vacature PvdA, Van Otterloo (PvdA), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA).

Ook de leden van de GPV-fractie hadden begrip voor de voorgestelde wetswijziging die voortvloeit uit het arrest van de Hoge Raad van 27 september 1989.

2. Het voorstel

De leden van de VVD-fractie vroegen met betrekking tot artikel 23, lid 2, of het vragen van gegevens niet al aangemerkt kan worden als bezwaarschrift of dat het vragen van gegevens in elk geval betekent dat de termijn van twee maanden wordt opgeschoven.

De leden van de D66-fractie zeiden met belangstelling kennis te hebben genomen van het onderhavige wetsvoorstel.

Volgens het wetsvoorstel zal door de toevoeging van een tweede volzin aan artikel 23 van de AWR, het recht van bezwaar en beroep ook toekomen aan degene van wie inkomens- of vermogensbestanddelen worden toegerekend aan een ander. Om dit recht te kunnen effectueren, zal de belastingplichtige over een aantal essentiële gegevens dienen te beschikken. Deze zullen, voor zover nodig, door de inspecteur moeten worden verschaft. In de voorgestelde tekst van artikel 23 moet het dan gaan om gegevens die voor het maken van bezwaar «redelijkerwijs» van belang kunnen worden geacht. In het wetsvoorstel wordt echter niet nader aangeduid welke gegevens de regering hierbij op het oog heeft. Kan de regering dit verduidelijken? Wat wordt in dit verband verstaan onder «redelijkerwijs»? Kan in dit kader ook een overzicht worden verstrekt van de jurisprudentie met betrekking tot artikel 50 van de Invoeringswet? De leden van de D66-fractie informeerden ook naar de beroepsmogelijkheden van de belastingplichtige, indien de door de inspecteur verstrekte gegevens naar zijn of haar oordeel niet toerekenend zijn, terwijl de inspecteur van mening is dat door hem voldoende gegevens zijn verstrekt. De leden van de D66-fractie vroegen voorts om een overzicht van de op dit terrein geldende regelingen in de overige EG-landen. In welke landen zijn regelingen en beroepsmogelijkheden voor tweeverdieners opgenomen die vergelijkbaar zijn met de Nederlandse situatie?

Hoe verhoudt het wetsvoorstel zich tot de privacy-bepalingen die voor de Belastingdienst gelden? Hoe kan bij voorbeeld worden nagegaan of de inspecteur bevoegd is de gevraagde gegevens te verstrekken? Is een enkele legitimatieplicht voldoende om toegang tot de gewenste gegevens te verkrijgen?

Ondanks het begrip dat de leden van de GPV-fractie hadden voor de voorgestelde wetswijziging, waren bij hen enige vragen gerezen.

Door het toekennen van een zelfstandig recht op beroep en bezwaar van de echtgenoot van wie inkomensbestanddelen zijn betrokken bij het opleggen van de aanslag aan de andere echtgenoot kunnen beide echtelieden onafhankelijk van elkaar een beroepsprocedure starten. Hoe groot wordt dit risico geacht? Zullen beide procedures in zo'n geval gezamenlijk worden behandeld? Kan het niet voorkomen dat de ene echtgenoot bezwaar heeft tegen een beroepsprocedure door de andere echtgenoot? Zijn er dan rechtsmiddelen om zoiets tegen te houden? Zou dat niet tot onverkwikkelijke situaties aanleiding kunnen geven?

De leden van de SGP-fractie stelden vast dat het wetsvoorstel geen overgangsbepaling(en) bevat. Zij vroegen waarom daaraan in dit geval geen behoefte bestaat.

3. Motivering van het voorstel

De memorie van toelichting had de leden van de SGP-fractie geen antwoord gegeven op de vraag naar de opportuniteit van deze wettelijke voorziening. Niet duidelijk was hun geworden in welke mate daaraan behoefte zal bestaan bij de belastingplichtigen. Voor zover sprake is van (samenwonende) echtgenoten, vermochten zij niet in te zien dat aan deze voorzieningen in belangrijke mate behoefte zou bestaan. Deze leden stelden vervolgens de vraag of en zo ja, op welke wijze de te scheppen voorziening betekenis heeft voor andere leefvormen dan het huwelijk.

5. Artikelen

Artikel I (wijziging art. 23, art. 26, tweede lid, en art. 60 AWR)

De leden van de CDA-fractie vroegen of de tekst van artikel I onder a.1. «Een bezwaarschrift kan mede worden ingediend» niet beter kan luiden «Een bezwaarschrift kan tevens worden ingediend». «Mede indienen» wekt de suggestie dat een minstverdienende partner slechts samen met de meestverdienende echtgenoot een bezwaarschrift kan indienen en dit niet zelfstandig kan doen, wat, naar deze leden aannamen, niet de bedoeling van de indiener van het voorstel is.

Ontstaat door de formulering van artikel 23 eerste lid: «een bezwaarschrift kan mede worden ingediend» niet de indruk dat het bezwaarschrift door beide echtelieden gezamenlijk moet worden ingediend, terwijl toch de bedoeling is dat de andere echtgenoot ook een bezwaarschrift kan indienen, zo vroegen ook de leden van de GPV-fractie. Zou het niet beter zijn dit zo in de wettekst te vermelden?

De voorzitter van de Commissie,
Linschoten

De griffier van de commissie,
De Gier